

Tervetuloa kestävästi ja elämyksellisesti kansallispuistoon

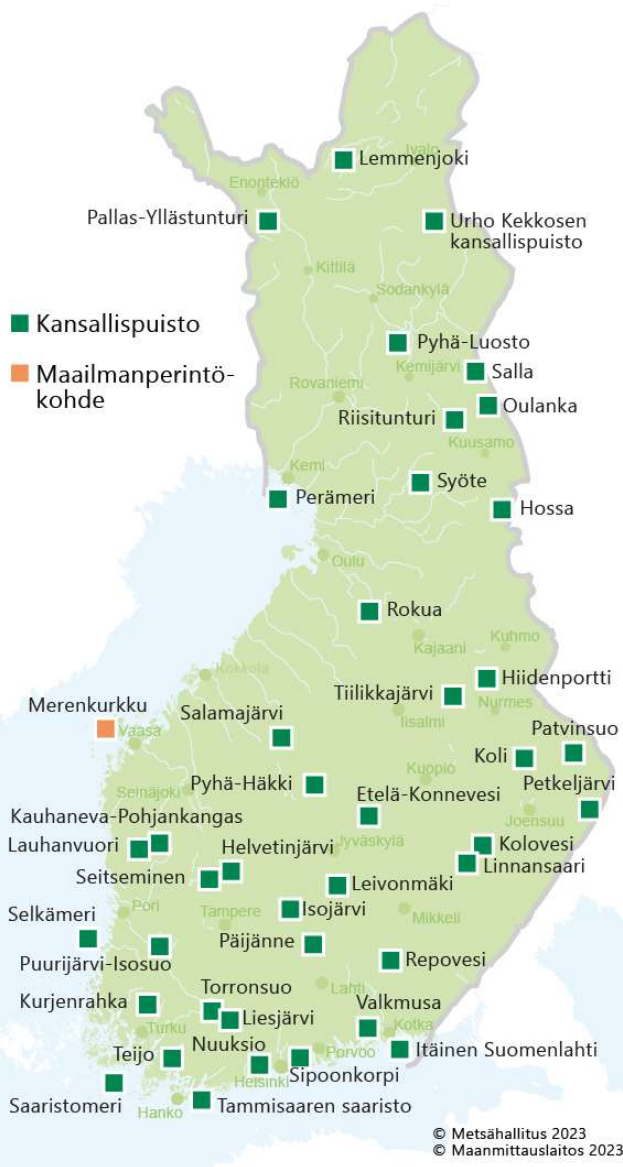
16.3.2023

Tuula Peltonen

Virkistyskäyttöpäällikkö

Metsähallitus, Järvi-Suomen Luontopalvelut

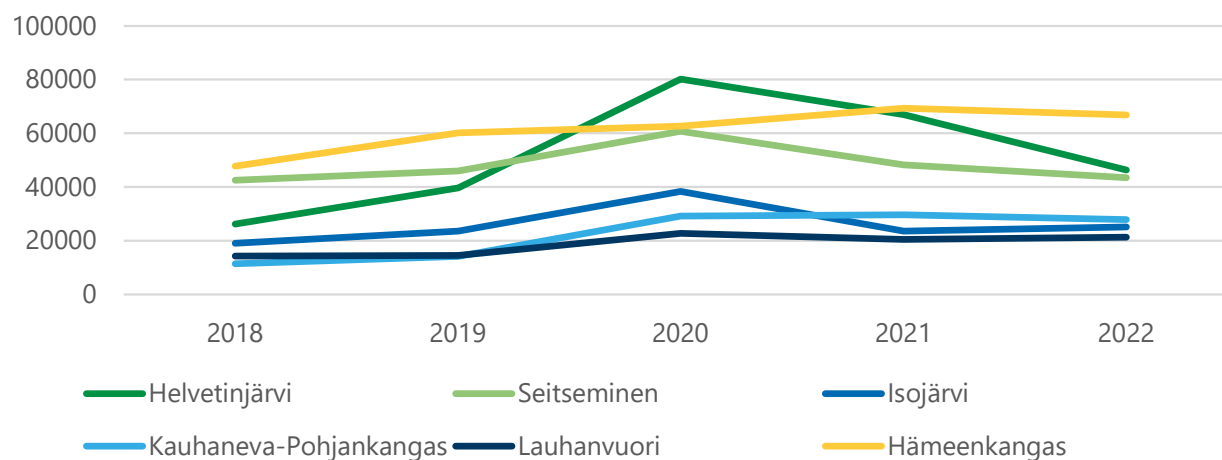
Kansallispuistoverkoston merkitys

- 41 kansallispuistoa: [Luontoon.fi/kansallispuistot](https://luontoon.fi/kansallispuistot)
- Pinta-ala 1 milj. hehtaaria (10 000 km²).
- Päättarkoitus luonnonsuojelu. Ovat myös kaikille avoimia nähtävyyshkohteita, joihin tuotamme maksuttomat peruspalvelut.
- Kansainvälinen brändi, matkailun tukijalka.
- Kansallispuistoissa 3,55 milj. käyntiä v. 2022.
- Merenkurkun maailmanperintöalue on suomalaisista UNESCO:n maailmanperintökohteista ainoa luonnonperintöalue.

Käyntimäärät kasvaneet Tampereen lähikohteilla

Käyntimäärien kehitys 2018-2022

	Helvetinjärvi	Seitsemäminen	Isojärvi	Kauhaneva-Pohjankangas	Lauhanvuori	Hämeen kangas
2018	26 200	42 500	19 000	11 400	14 300	47 800
2019	39 700	46 000	23 600	14 200	14 500	60 200
2020	80 200	60 800	38 300	29 200	22 700	62 700
2021	67 000	48 200	23 600	29 700	20 500	69 300
2022	46 300	43 500	25 100	27 900	21 300	66 800

Kestävää ja turvallista luonto- ja erämatkailua yhdessä kumppanien kanssa

- **Strategiset ympäristötavoitteemme vuodelle 2023**

- Lisäämme luonnon monimuotoisuutta ja hillitsemme luontokatoa
- Edesautamme Suomen ilmastotavoitteiden ja hiilineutraaliuden saavuttamista hillitsemällä ilmastonmuutosta
- Luomme mahdollisuuksia kestäväälle luonto- ja erämatkailulle

- Kestävä matkailu suojelualueilla, STF-kohteet

<https://storymaps.arcgis.com/stories/4b2693331bc44cd6b776c04b3032ea1f>

- **Matkailun ja virkistyskäytön hiilijalanjäljen mittaaminen ja seuranta** edellyttää kysyntätiedon parantamista: LVVI –yhteistyö Luken kanssa, asiakastietojärjestelmän ja kävijälaskennan kehittäminen, mobiiliseurannan kehitys yhdessä tutkimuksen kanssa, KV –yhteistyö

- **Julkisen liikenteen kehittäminen.** Tehtyjä toimia ja jatkuvaa parantamista: julkisen liikenteen reitit, juna-bussi-taksi matkaketjut, lippurajapinnat, yhteysalukset, paikoitus- ja kaistajärjestelyt, opastus (fyysinen ja nettipalvelu). Edellyttää yhteistyön jatkamista, toimien vakiinnuttamista ja laajentamista.

- **Digipalvelujen kehittäminen, uusi Luontoon-palvelu**

- Joukkoliikenteellä saavutettavien kohteiden ja reittien haku
- Esteettömien reittien haku
- Retkeilijän motivointi ja ohjaus luonnon kestävyuden ja turvallisuuden näkökulmasta

Suomen matkailustrategia

Julkisen sektorin (valtio, Metsähallitus, ELY-keskukset, maakunnan liitot, kunnat) pääroolina on mm:

- luoda matkailun kestävää kasvua tukeva, ennakoitava ja kilpailukykyinen toimintaympäristö – edistää toimintaympäristöä kehittävää lainsäädäntöä – varmistaa tasapuoliset kilpailuedellytykset toimijoille – kehittää viranomaisvalvontaa ”valvojasta valmentajaksi” -otteella
- tarjota tarkoituksenmukaisia yritysten sekä muiden toimijoiden kehittämispalveluja ja rahoitusinstrumentteja
- investoida matkailualueiden, kansallispuistojen sekä muiden luonto- ja myös kulttuurikohteiden infrastruktuuriin mm. liikenne- ja tietoliikennenyhteyksiin, vesi- ja viemärijärjestelmiin, teihin, jätehuoltoon, energiatehokkuuden edistämiseen, reitteihin sekä muuhun palveluvarustukseen
- edistää Suomen kaupallisen maakuvan vahvistamista
- tukea tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa
- edistää kasvun takaamiseksi pitkäjänteistä ja systemaattista kehittämis yhteistyötä eri tasoilla.

Riittävä perusrahoitus varmistaa kestävät, laadukkaat ja turvalliset palvelut

- Luontopalveluille oli kehittynyt mittava korjausvelka kohteiden ylläpidossa.
- Vuonna 2019 rahoitustarpeeksi arvioitiin 39 milj. euroa, joka saadun erillusrahoituksen turvin voidaan hoitaa pääosin vuoden 2023 loppuun mennessä.
- Uuden korjausvelan syntyminen on estettävä.
- Palveluja on myös kehitettävä vastaamaan kasvavia käyntimääriä, jotta liikkuminen on turvallista ja huomioi luonnon kestävyden.

Kuva: Elina Odé

Kansallinen virkistyskäyttöstrategia (YM)

- Toimeenpanosuunnitelma parhaillaan valmistelussa, esillä mm.
- Tarve parantaa kansallispuistojen, retkeilyalueiden ja muiden vilkkaasti käytettyjen luonto- ja kulttuuriperintökohteiden saavutettavuutta julkisilla liikenneyhteyksillä ja lihasvoimin siten, että ne edistävät väestökeskittymien lähellä lähivirkistysmahdollisuuksia ja yhdenvertaisuutta.
- Tarve huomioida luonto- ja virkistysalueiden saavutettavuus alueellisissa ja paikallisissa joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelmissa sekä kuntien ja kaupunkien kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmissä.
- Tuotetaan kansallinen ulkoilutietopalvelu, joka tarjoaa maan kattavasti tietoa ulkoilumahdollisuuksista ja -palveluista.

Kansallisen virkistyskäyttöstrategian toimeenpano – luontopalveluita koskevia teemoja

- Ulkoilutietopalvelu (yhteistyössä mm. Lipas, kunnat, virkistysalueyhdistykset, kolmas sektori, elinkeinoelämä)
- Retkeilyalueet/kansallispuistot/monikäyttömetsät: potentiaali virkistyskäytössä
- Kysyntätiedon menetelmäkehitys/seurannan vahvistaminen
- Joukkoliikennematkat/yhteistyöhön osallistuminen
- Esteettömien/yhdenvertaisten palvelujen kehittäminen
- Vaikuttavuusviestintä (terveys- ja hyvinvointi, talous)
- Terveys- hyvinvointiohjelman toteutus, osana ”kansallista sote -palvelutarjotinta”
- Kestävyyden seuranta –menetelmäkehitys ja osaamisen jako; alueellisten toimijoiden käyttöön
- Vesiretkeilyn edellytysten kehittäminen
- Asiakasturvallisuus virkistyskäytön palveluissa

Joukkoliikenne- ratkaisut/yhteistyö

JHT:n tulossopimus 2022:

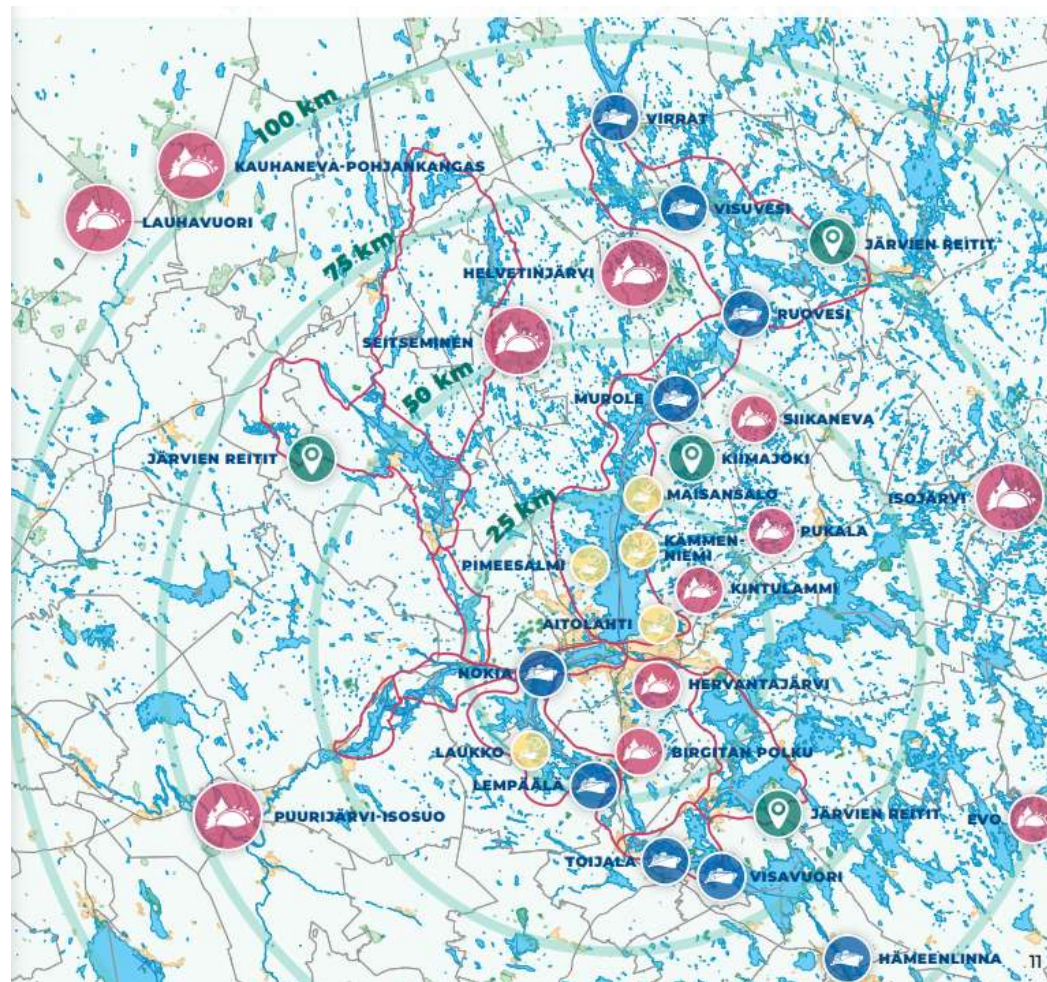
- Parannetaan joukkoliikennettä kansallispuistoihin ja muihin vilkkaasti käytettyihin luonto- ja kulttuuriperintökohteisiin yhteistyössä kuntien ja toimijoiden kanssa

- Sipoonkorpi: joukkoliikenneyhteyksien kehittäminen Kestävästi Sipoonkorpeen –hankkeessa (MH, Sipoo, Vantaa ja HSL).
- Hop on hop off -linja yhdessä Sipoon ja Vantaan kanssa.
- Vallisaari: Helsingin vesiliikenteen lippurajapinnan kehittäminen
- Tammisaaren saariston kansallispuisto, Jussarö, yhteysalus. Lisäksi vesibussi, taksiveneilijöitä.
- Hossan ja Oulangan kansallispuistoihin kulkee toimiva julkinen liikenne
- Joukkoliikenteen ratkaisuja Rokuan kansallispuistoon
- Sanginjoella joukkoliikenteen ratkaisuja Oulun kaupungin ja ELYn kanssa.
- Pallas-Yllästunturin kansallispuiston Kellokkaan luontokeskuksen pihaan ja Särkitunturin käyntikohteelle bussikaistat ja bussipaikoitusalueita sekä uutta paikoitustilaa.
- Pyhä-Luoston kansallispuistossa kulkuyhteyksiä bussilla Rovaniemeltä Luostolle ja Pyhälle lisätty. Julkista paikallisliikennettä lisättiin helpottamaan tunturien välistä kulkuyhteyttä lisäämällä päivittäisiä bussivuoroja sesonkiaikoina.
- Repoveden junapysäkkikokeilu (yhteistyö Kouvolan kaupungin ja VR:n kanssa).
- Punkaharjulle pääsee junalla
- Kolin julkisia yhteyksiä edistettiin yhdessä Lieksan kaupungin kanssa
- Pohjois-Karjalan Matkailuyhdistyksen kimppakyyti-projektissa oltiin ohjausryhmässä edistämässä syrjäisten kohteiden saavutettavuutta
- VisitTampereen Matkailun kestävän liikkumisen palvelut-hankkeessa mm Outdoor Express-bussikyydit
- Retkibussikokeilu Kokkolasta Salamajärven kansallispuistoon
- VR-yhteistyökohteina olivat Seitsemisen ja Aulanko.

Pirkanmaalla

- Maakunnallisten strategioiden merkitys. Yhteistyö tärkeää: maankäytön suunnittelu, palvelujen kehittäminen suojelualueiden ympärille.
 - Tampereen Järvi- ja luontomatkailun tiekartta
- Seitsemisen kansallispuisto:
 - Seitsemisen kestävä liikumisen toimintasuunnitelma
 - Hoito- ja käyttösuunnitelma 2023-2033: Kehitetään Seitsemistä hiilineutraalina luontomatkailukohteena yhteistyössä maakunnan toimijoiden kanssa.

METSÄHALLITUS

www.metsa.fi

 [@metsahallitus_forststyrelsen](https://www.instagram.com/metsahallitus_forststyrelsen)

[@metsahallitus](https://www.facebook.com/metsahallitus)